

ZAĀ LĀ• SLĀ•VA - ĀĀEKOLĀ•DA

NedĀle, 21 prosinec 2014

Máme tu vánoční svátky a ty jsou pro mnohé z nás spojeny s váňní Āokolády. Té je dnes na trhu nepĀeburné mnoĀství v rĀzných chutích, i kvalitĀ. RovnĀĀ jsou i vánoční Āokoládové kolekce. PojĀme se však na chvilku vydat zpĀtĀ v Āase a zaposlouchejme se do jednoho sladkého vzpomínání, do dob, kdy cukráĀské Āemeslo a výroba Āokolády byla oproti té dnešní záleĀitostí rodinných podnikĀ.

Na konci 19. století Āila v BalbínovĀ ulici na Vinohradech jistĀ panĀ AlbĀna MaršnerovĀ se svĀm manĀelem Františkem. Byli to manĀelĀ úĀasnĀ podnikavĀ a lĀkaly je sladkosti. Rozhodli se proto, kromĀ jiných Āinností, vaĀ cukrovinky. Jako první pokus vyzkoušeli vaĀmenĀ tureckĀho medu a rĀznĀ orientĀlnĀ cukrovinky – sultĀnskĀ chleĀ, halvu, rahat, mannu, suĀut, šumivĀ bonbony a nĀpoje. TakovĀ suĀut musela bĀt dobrota, kterĀ uspokojila i nejvĀtšĀ mlsaly, neboĀ šlo o mandle a oĀechy navleĀenĀ na niti a obalenĀ rahatovou hmotou. Po cukrovinkĀch byla poptĀvka stĀle vĀtšĀ a tak se manĀelĀ roku 1896 pustili do stavby novĀ tovĀrny na vinohradskĀ KorunnĀ tĀmĀ. Zde pĀbyla výroba pĀnovĀch bonbonĀ a takĀ zpracovĀnĀ ĀokoládovĀch bobĀ na ĀokoládovĀ cukrovinky. Roku 1897 nabĀdla firma vĀc naprosto nevĀdanou – vĀnoční ĀokoládovĀ kolekce. Koho by dnes napadlo, Āe tyto sladké symboly vĀnoc uĀ tu byly pĀed tolika lety? Firma s nĀzvem První ĀeskĀ akciovĀ spoleĀnost tovĀren na orientĀlnĀ cukrovinky a ĀokolĀdu na KrĀlovskĀch Vinohradech mĀla v tĀ dobĀ 850 zamĀstnancĀ.

Roku 1914 zaĀala nabĀzet velejemnĀ ĀokolĀdy znaĀky Orion, znaĀka byla zaregistrovĀna. FirmĀ se podaĀmĀlo pĀekona tĀĀkĀ období první svĀtovĀ vĀlky i konkurenci kutnohorskĀ Lidky Āi olomouckĀ Zory a na konci vĀlky pak ztrojnĀsobila svoji produkci. Bez reklamy se ovšem obejde mĀlokterĀ vĀrobek. A tak podnik rozjel reklamnĀ kampaĀ. ZdenĀk Rykr, malĀĀ-samouk, navrhl dodnes znĀmou postavĀku mouĀenĀna i hvĀzdu Orion. PĀvodnĀ mouĀenĀnek byl v detailu odlišnĀ. HospodĀĀskĀ krize tĀmĀcĀtĀch let sice zasĀhla negativĀ do bĀhu firmy, ale svou kvalitou, nĀzkĀmi cenami a pestrostĀ sortimentu (rumovĀ pralinky, banĀnky v ĀokolĀdĀ, koĀiĀĀ jazyĀky a td.) firma zdĀrnĀ pĀmeĀkala i tĀĀkĀ lĀ. OsudnĀ se jí stalo aĀ znĀrodnĀnĀ, spoleĀnĀ s ĀokolĀdovnou Rupa se stala souĀĀstĀ spoleĀnosti PraĀskĀ ĀokolĀdovna zaloĀenĀ na jaĀme 1947. PĀestĀhovala se do ModĀan a r. 1952 byla vinohradskĀ tovĀrna uzavĀmena.

ĀĀokolĀdovna RUPA byla zaloĀena roku 1914 Rudolffem Pachlem. NejdĀĀive sĀdlila takĀ na Vinohradech, pozdĀji firmĀ pĀesĀdlila do NuslĀ. LidĀ po hubenĀch vĀleĀnĀch letech laĀnili po sladkostech a ĀĀdnĀ div, Āe firma tehdy zamĀstnĀvala zamĀstnancĀ. ProtoĀe poptĀvka pĀevyšovala nabĀdku, zakoupil Rudolf Pachel v ModĀanech pozemek ke stavbĀ tovĀrny. Provoz zaĀal zaĀĀtkem ĀmĀjna 1932. Firma mĀla svĀ poboĀky po celĀ republice. VedenĀ firmy pozdĀji pĀevzal Jan Pachel. TovĀrna dodĀvala desĀtky druhĀ ĀokolĀdovĀch dezertĀ, karamely, ĀelĀ a tabulkovou ĀokolĀdu s logem firmy a obrĀzkem pasoucĀch se krav. BohuĀel vĀleĀnĀ lĀta znamenala pĀerušenĀ vĀroby, budovy byly pronajaty firmĀ Junkers, Flugzeug und Motorwerke. Po vĀlce stĀhl Rupu stejnĀ osud jako Orionku. Jan Pachel odjel se svoĀjĀ manĀelkou Jarmilou Pachlovou-Lhotovou, prvorepublikovou hereĀkou, po ŀnoru do Kanady a ve sladkĀm podnikĀnĀ tam pokračoval dĀl. Na ĀeskĀ trh se vrĀtili aĀ v devadesĀtĀch letech. ĀĀokolĀdu vyrĀbĀla pod znaĀkou Standard i ĀokolĀdovna bratĀmĀ KroupĀ na praĀskĀm VeleslavĀnĀ. Firma, zaloĀenĀ r. 1903, zamĀstnĀvala aĀ 350 zamĀstnancĀ sortiment ĀĀtal aĀ 2500 poloĀek. ZnĀmĀ byl hlavnĀ kakaovĀ pršek v ĀervenĀ plechovce, ĀokolĀdovĀ doutnĀky, bezalkoholovĀ ovocnĀ svĀtlĀ pivo (tĀm ĀokolĀdovĀm doutnĀkem bych nejspĀš nepohrdla). Firma mĀla po Praze svĀ prodejny. I ji neblaze poznamenala hospodĀĀskĀ krize a ve vĀleĀnĀch letech tĀĀ slouĀila stejnĀ jako Rupa nĀmeckĀm zĀjmĀm. PozdĀji zmizela z trhu. NovodobĀ historie ĀokolĀdoven uĀ tak sladkĀ a ĀokolĀdovĀ lahodnĀ nenĀ. Co naplat. AĀ tedy rozbalĀte tu svoji oblĀbenou tabulku ĀokolĀdy Āi zavĀsĀte ĀokolĀdovou figurku na stromĀek, vĀzte, Āe s nĀmi tyhle oblĀbenĀ dobroty jsou uĀ pĀknou ĀĀdku let. PokojnĀ vĀnoce s vĀnĀ ĀokolĀdy pĀmeje MIA VolnĀ zpracovĀno dle internetu a knihy Co v pĀvodcĀch nebĀvĀ 2